

Je li agencija regulatorna ili regulativna?

Jedno je od temeljnih načela jezičnoga normiranja da naziv koji je usklađen sa sustavom (pravilima) hrvatskoga jezika ima prednost pred onim koji to nije.

U hrvatskome se upotrebljava mnogo pridjeva koji nisu usklađeni sa sustavom standardnoga jezika jer nisu izvedeni u skladu s njegovim tvorbenim pravilima. Važno je načelo jezičnoga normiranja da se pri jezičnome posuđivanju iz stranoga jezika uzima samo osnovna riječ, a da se pridjevi u njemu tvore s pomoću tvorbenih pravila koja vrijede za hrvatski standardni jezik.

Tako smo iz stranih jezika u hrvatski preuzeli npr. riječi *bakterija, dijeta, institucija, korporacija, kultura, multimediji, preferencija, rekreacija, struktura, tekst, virus*. Od njih pridjeve treba tvoriti u hrvatskome jeziku, a ne preuzimati ih iz engleskoga. Pridjevi izvedeni od tih riječi u standardnome jeziku glase: *bakterijski, dijetni, institucijski, korporacijski, kulturni, multimedijjski, preferencijski, rekreacijski, strukturni, tekstni, virusni*. U hrvatskome standardnom jeziku ti pridjevi ne glase i ne mogu glasiti: *bakterijalni, dijetalni, distribicioni, institucionalni, korporativni, kulturalni, multimedijalni, preferencijalni, rekreativni, strukturalni, tekstualni, viralni* jer to nisu pridjevi tvoreni po pravilima hrvatske tvorbe, nego preuzeti engleski pridjevi. Stoga je točno: *bakterijska infekcija, dijetni proizvod, distribucijski sustav, institucijski program, korporacijska politika, kulturna politika, multimedijjska platforma, preferencijsko glasovanje, rekreacijsko skijanje, strukturne promjene, tekstno jezikoslovlje, virusni marketing* itd.

NE	DA
bakterijalni, dijetalni, distribicioni, institucionalni, korporativni, kulturalni, multimedijalni, preferencijalni, rekreativni, strukturalni, tekstualni, viralni	bakterijski, dijetni, distribucijski, institucijski, korporacijski, kulturni, multimedijjski, preferencijski, rekreacijski, strukturni, tekstni, virusni

Pridjevu *kulturni* u izrazu npr. *kulturni studiji* najčešće se prigovara da bi ga se moglo razumjeti kao 'pristojni studiji, studiji široke kulture'. Riječ je, međutim, o dvama pridjevima, pridjevu *kulturni* koji znači 'koji se odnosi na kulturu' i pridjevu *kulturnan*, čije je značenje 'koji je pristojan i široke kulture'. Pridjev *kulturni* upotrebljava se, primjerice, posve uobičajeno u izrazima: *kulturna politika, kulturni sok*, a sudjeluje i u tvorbi pridjeva koji znači 'koji se odnosi na kulturu i umjetnost': *kulturno-umjetničko društvo*. Nema stoga nikakva razloga da se upotrebljavaju izrazi *kulturalni studiji* ili *kulturalni menadžment*. Pridjev

kulturalni preuzet je u hrvatski jezik u izrazima novijega doba: *kulturalni studiji* i *kulturalni menadžment* (prema *cultural studies* i *cultural management*) te *kulturalna antropologija*, *kulturalna psihologija* itd. Od imenice *kulturologija* pridjev glasi *kulturološki* te je pridjev *kulturalni* u hrvatskome posve suvišan i ne treba ga upotrebljavati. Standardnomu jeziku ne pripada ni pridjev *viralni*, koji se u hrvatskome upotrebljava u novije vrijeme u izrazima poput: *viralni marketing*, *viralni video*, *viralne kampanje*, *viralna reklama*, *viralno reklamiranje*. Engleska riječ *viral* znači *virusni*, pa u hrvatskome treba upotrebljavati taj hrvatski pridjev kao prijevod za engleski pridjev *viral*.

Pridjev *regulatorni* krši normu hrvatskoga jezika na isti način. On je preuzet prema engleskome *regulatory*, a nije nastao u hrvatskome jeziku odgovarajućim tvorbenim postupkom.

U hrvatskome jeziku riječju *regulativa* označuje se 'ukupnost propisa ili pravila kojima se što regulira, skup pravila određenoga područja, zakona, uredaba, propisa i drugih akata kojima se uređuju i usklađuju odnosi svih sudionika u određenome području, razrađuju bitni zahtjevi i postupci', a pridjev *regulativni* ima značenje 'koji se odnosi na regulativu, koji donosi regulativu ili je zadužen za nadzor nad njezinim provođenjem, koji unosi red'. Stoga bi u hrvatskome jeziku umjesto naziva *regulatorna agencija*, *regulatorno tijelo*, *regulatorni okvir* trebalo upotrebljavati nazive *regulativna agencija*, *regulativno tijelo*, *regulativni okvir*. Tim nazivima dajemo prednost i pred također mogućim nazivima *regulacijska agencija* i *regulacijsko tijelo* (u njima je pridjev izveden od imenice *regulacija*) jer to jest tijelo koje provodi regulaciju, ali tako da provjerava usklađenost djelovanja subjekata u određenome području s regulativom toga područja te je unapređuje. Svakako bi bilo zanimljivo čuti i mišljenje struke o predloženoj nazivu.

NE	DA
regulatorna agencija, regulatorno tijelo, regulatorni okvir	regulativna agencija, regulativno tijelo, regulativni okvir

U slovenskome jeziku engleski se pridjev *regulatory* prevodi slovenskim pridjevom *regulativni*, pa su u slovenskome nazivi *regulativna agencija*, *regulativni okvir*, a postoji i *Odbor za regulativni nadzor*. I ostali slavenski jezici pridjev prema engleskome *regulatory* izvode temeljem tvorbenih pravila svojega jezika (npr. češki: *regulační agentura*, slovački: *regulačná agentúra*, ruski: *регулирующий орган*, poljski: *agencja regulacyjna*).

Ni drugi jezici ne preuzimaju (jer za to nema nikakva razloga) engleski pridjev, pa u francuskome imamo *organisme de réglementation*, u njemačkome *Aufsichtsbehörde*, u talijanskome *agenzia di regolamentazione*, u španjolskome *agencia reguladora*.